

Vuoden 2025 talousarvio ja vuosien 2026-2027 taloussuunnitelman laadintakehys

Kaupunginhallitus 03.06.2024 § 155
148/02.02.00/2024

Esittelijä: Kaupunginjohtaja Jokitalo Juha
Valmistelija: Kaupunginjohtaja Juha Jokitalo, konsernipalvelujohtaja Leena Pieniniemi

Kuntalain mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä talousarvio seuraavaksi kalenterivuodeksi sekä taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Kaupunginhallituksen tehtävänä on antaa talousarvion laadintakehys noudatettavaksi toimialoilla talousarviovalmistelussa. Laadintakehys annetaan toimielimille toimintakatteen tasolla.

Kaupunginvaltuusto ja kaupunginhallitus pitivät seminaarit huhti- ja toukokuussa 2024. Seminaareissa esiteltiin talouteen liittyviä asiakokonaisuuksia. Kaupunginhallituksen seminaarissa käsiteltiin nykyisen taloustilanteen ja tulevien näkymien perusteilla esitettyjä skenaariolaskelmia kaupungin talousarviosta ja suunnitelmasta vuosille 2025 – 2027. Skenaariolaskelmat osoittavat, että kaupungin talouden tasapainon haasteet ovat suuret. Vuoden 2024 talousarvio vahvistettiin kaupunginvaltuustossa joulukuussa 2023 alijäämäisenä ja suunnitelmavuosille 2025 ja 2026 laskettiin verotuloihin merkittävä veroprosentin korotus.

Sivistystoimen (opetus ja varhaiskasvatus) osalta teetettiin kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti ulkopuolinen selvitys, jonka teki FCG Oy. Selvityksen pohjalta kaupunginhallituksen asettama palvelurakennetyöryhmä on työstänyt asiakokonaisuutta. Samaan aikaan opetustoimessa ja varhaiskasvatuksessa on viranhaltijoiden toimesta arvioitu lapsimäärän merkittävän vähenemisen vaikutuksia toimintaan jo vuoden 2024 syksyn osalta. Sekä opetustoimessa että varhaiskasvatuksessa lasten määrän vähenemisellä on luonnollisesti vaikutusta toiminnan volyyymiin ja samalla myös kustannuksiin. Huomioin arvoista on myös se, että vähenevä lapsimäärä tulee pienentämään myös kaupungille maksettavia valtionosuuksia.

Kaupunginhallituksen tulee ennen toimielintasaisen kehysten laatimista päättää koko kaupungintasaisesta kehyksestä ja linjata näin talousarvion ja -suunnitelman tasapainoedellytys. Tämän jälkeen talousarviokehys laaditaan toimielintasolle, kun sisäiset kehysneuvottelut on saatu toimialajohtajien ja kaupunginjohtajan kesken käytyä.

Toimielinten alaisessa toiminnassa toimialajohtajien johdolla toimielimen sitova toimintakate jaetaan palvelualueille/-yksiköille ja kustannuspaikoille. Menettelyllä ohjataan sitä, että toimielinten talousarvioehdotukset pysyvät annetun kehysten sisällä.

Myynti- ja maksutuloja tulee tarkistaa siltä osin kuin maksujen perusteet ovat muuttuneet. Kaupungin päätösvallassa olevat maksut ja taksat tulee tarkistaa säännöllisesti. Laista ja asetuksista määräytyvät maksut ja taksat tarkistetaan aina säädösten muuttuessa.

Kaupunkitasaisen talousarviokehysten perustana on huomioitu valtionvarainministeriön ja kuntaliiton informaatio valtakunnallisista

linjauksista ja niiden vaikutuksista kuntatalouteen. Verorahoituksen arviot perustuvat VM:n ja Kuntaliiton laskelmiin.

Ulkoisten ja sisäisten toimintatuottojen yhteismääräksi arvioidaan vuoden 2025 talousarvion kehityksessä 14,3 miljoonaa euroa. Toimintakulujen arvio on noin -35,9 miljoonaa euroa. Näistä henkilöstökulujen osuus on noin -16,4 miljoonaa euroa ja palvelujen ostojen osuus noin -7,7 miljoonaa euroa. Toimintakatteeksi muodostuu noin -21,6 miljoonaa euroa.

Kunnallisveron tuotto on arvioitu tuloveroveroprosentilla 8,9 % (2024: 8,6), jolloin kunnallisveron tuotto ensi vuonna olisi arviolta 16,1 miljoonaa euroa. Yhteisöveron tuotto näyttää edelleen laskevan kuluvan vuoden arviosta, ollen noin 0,9 miljoonaa euroa. Kiinteistöveron tuotoksi arvioidaan noin 2,6 miljoonaa euroa. Valtionosuustuloiksi arvioidaan noin 7,0 miljoonaa euroa. Tuottoarvio perustuu valtiovarainministeriön ja Kuntaliiton laskelmiin.

Korkokulujen arvioidaan olevan vuonna 2025 noin 1,7 miljoonaa euroa.

Vuosikatteeksi muodostuu 3,2 miljoonaa euroa. Poistojen määränä laskelmassa on käytetty 3,2 miljoonaa euroa. Laaditun kehityksen mukaan kaupungin vuoden 2025 tulos on 0 euroa.

0-tulokseen pääsemiseksi, on henkilöstökulujen kokonaisuudessa arvioitu noin 400 000 euroa pienemmät kustannukset kuin vuoden 2024 talousarviossa. Palvelujen ostoissa vähennystä vuoden 2024 talousarvioon verrattuna on noin 290 000 euroa. Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin on arvioitu noin 150 000 euroa vähemmän kuin vuoden 2024 talousarviossa, avustuksiin. Yhteensä toimintakulujen kokonaisuus on vuoden 2025 kehityksessä noin 1 750 000 euroa pienempi kuin vuoden 2024 talousarviossa.

Myös suunnitelmavuosien 2026 ja 2027 osalta talousarvion tasapainon saavuttaminen näyttää erittäin haasteelliselta nykyisellä kustannusrakenteella ja arvioiduilla tuloilla.

Investointien osalta kokonaisuus arvioidaan sen jälkeen, kun kaupunkikehitystoimiala on työstänyt investointikoosteen kaikista kaupungin investoinneista.

Ehdotus: Kaupunginjohtaja Jokitalo Juha

Kaupunginhallitus päättää antaa edellä esitetyn mukaisen kaupunkitasoisen kehityksen pohjaksi vuoden 2025 talousarvion laadinnalle.

Päätös: Hyväksyttiin.